

Zaaknummer : 227958

Raadsvergadering : 11 december 2018

Onderwerp : Inkoop duurzame energie; afhandeling motie M17-28

Collegevergadering : 13 november 2018

Portefeuillehouder : H.J. Bosman

Steller : M.J. van der Horst

tel: : 0545-250 631

Te nemen besluit:

Akkoord gaan met de voorgestelde kaders.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Sinds 2012 kopen wij onze energie in via het Collectief Stedendriehoek. Via dit collectief hebben wij onze inkoop van elektriciteit en gas geregeld. Daarnaast verzorgt dit collectief voor ons ook de vergroening van die energie door de aankoop van garanties van oorsprong (in de toelichting leest u wat dit inhoudt en hoe dit werkt). Binnen de Europese aanbestedingen van Collectief Stedendriehoek is sinds 2012 bewust gekozen voor het inbouwen van zoveel mogelijk flexibiliteit rond het inkopen van garanties van oorsprong die afkomstig zijn van regionale initiatieven. Daarmee was het collectief Stedendriehoek één van de eerste in Nederland. Door deze werkwijze stimuleert het collectief waar we bij aangesloten zijn waar mogelijk regionale initiatieven voor het opwekken van duurzame energie. Iets dat past in onze huidige en voorgenomen aanpak voor duurzaamheid.

Gemeente als voorbeeld voor de inkoop van groene energie

De gemeente Berkelland moet zelf het goede voorbeeld geven bij de inkoop van energie. Voor ons eigen energieverbruik houdt dat in dat we sterk in gaan zetten op reductie. Datgene wat we dan nog verbruiken, kopen we op dusdanige wijze in dat dat aansluit bij doelstellingen en aanpak van het Energie Uitvoeringsprogramma 2015-2018 en de opvolger daarvan. De gemeente heeft zowel een voorbeeld- als aanjaagrol. In maatschappelijke initiatieven werken tal van partijen samen aan energiebesparing en duurzame energieopwekking én een mix van beide. Ook in de regio is de bereidheid om te investeren in duurzaamheid groot. We willen deze initiatieven en ontwikkelingen stimuleren en ondersteunen, ook door onze eigen wijze van inkopen van energie.

Motie 17-28

In november 2017 heeft u motie M17-28 aangenomen. Daarin heeft u ons verzocht om:

- Begin 2018 een discussie met de nieuwe Raad te voeren over de kaders voor de inkoop van duurzame energie.
- Vanaf 1 januari 2020 de duurzame inkoop van energie zodanig te regelen dat deze aansluit bij het resultaat van de discussie.

Ter voorbereiding op de door u gewenste discussie is er op 4 oktober 2018 een informatieavond geweest voor raads- en commissieleden.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering

Afhandelingsvoorstel voor raad:

0 hamerstuk

0 besprekingsstuk

0 anders, nl

Raadsvergadering

0 zonder hoofdelijke stemming

0 met algemene stemmen

0 stemmen voor, stemmen tegen

0 aangenomen

0 verworpen

0

Op deze avond is uitgelegd hoe de energiemarkt werkt. In dit voorstel komen wij met een aantal kaders ten behoeve van de inkoop van duurzame energie. Van belang is om te vermelden dat wij nu kaders afspreken ten behoeve van de inkoop van energie vanaf 2024. Wij hebben nog lopende afspraken tot 2023 (meer hierover vindt u in de toelichting). Wanneer wij in 2024 op een andere manier onze energie willen inkopen, moeten wij in 2021 de eventuele Europese aanbesteding daarvoor afronden. Om die aanbesteding goed te kunnen voorbereiden, hebben wij in 2019 kaders nodig die we in het aanbestedingsdocument verder kunnen vormgeven.

Effect

Met dit besluit geeft u ons kaders voor de inkoop van (duurzame) energie. Deze kaders zijn van toepassing op de inkoop van energie en Garanties van Oorsprong, waarmee wij onze energie verduurzamen. Op deze wijze zorgen we ervoor dat wij onze voorbeeldrol als gemeente nemen als het gaat om het inkopen van energie.

Argumentatie:

Berkelland streeft ernaar om binnen de wettelijke kaders:

- Een contract te sluiten waarbij minder afname van energie geen invloed heeft op het contract;
- Duurzaam in te kopen;
- Zo lokaal mogelijk in te kopen;
- De winst op energie zoveel mogelijk lokaal terug te laten vloeien;
- Doelmatig en efficiënt in te kopen.

Deze kaders uit te werken naar een aantal concrete scenario's waarbij zowel de financiële consequenties als het effect op de doelstelling om energieneutraal te zijn in 2030 inzichtelijk worden gemaakt. Deze scenario's leggen we voor aan de raad in 2019.

Kanttekeningen en risico's

De kaders zijn zowel van toepassing op de inkoop van energie als op de inkoop van Garanties van Oorsprong (GvO's) waarmee we onze energie verduurzamen. De inkoop van energie doen we samen met het Collectief Stedendriehoek en geldt voor de jaren 2018-2023. Hiervoor is in 2015 een Europese aanbesteding gehouden. De kaders voor de inkoop van duurzame energie gelden dus pas vanaf 2024, als het contract met het Collectief Stedendriehoek is beëindigd. De kaders zijn direct van toepassing op de inkoop van GvO's en CO2-compensatiecertificaten voor de verduurzaming van elektriciteit en gas.

Sinds 2016 koopt het Collectief alleen nog GvO's in die afkomstig zijn van regionale (Windpark Zutphen, Windpark Achterhoek, Zonprojecten Gelderland/Overijssel, Huisfavalverbrandingsinstallatie Overijssel) of anders nationale duurzame energieprojecten (Windparken). Binnen de gemeente Berkelland zijn er op dit moment nog geen GvO's te koop, die hiervoor gebruikt kunnen worden, maar in de komende jaren worden de deelnemende gemeentes gevraagd om actief op zoek te blijven naar duurzame energieprojecten in de regio om te bekijken of het mogelijk is om GvO's van deze projecten aan te kopen.

De kosten van regionale en nationale GvO's zijn door de toenemende vraag naar duurzame energie uit Nederland in de afgelopen jaren fors gestegen en momenteel 3 keer hoger dan GvO's afkomstig van Europese duurzame energieprojecten. De verwachting is dat de komende jaren de GvO's verder in prijs zullen stijgen als gevolg van de toenemende vraag. Dit geldt met name voor regionale en nationale GvO's.

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

Persgesprek in gemeentehuis

Initiatief, participatie en rol gemeente

Niet van toepassing.

Planning en evaluatie

We stellen de kaders vast. Met betrekking tot de inkoop van energie kunnen we de kaders pas toepassen als het contract met het Collectief Stedendriehoek is afgelopen (31-12-2023). Voor de inkoop van GvO's en CO2-compensatiecertificaten zijn de kaders direct inzetbaar.

Deze kaders werken we uit naar een aantal concrete scenario's waarbij zowel de financiële consequenties als het effect op de doelstelling om energieneutraal te zijn in 2030 inzichtelijk worden gemaakt. Deze scenario's leggen we voor aan uw raad in 2019.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 11 december 2018

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 november 2018;

b e s l u i t :

akkoord te gaan met de voorgestelde kaders voor inkoop van duurzame energie.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
11 december 2018

de griffier,

de voorzitter,

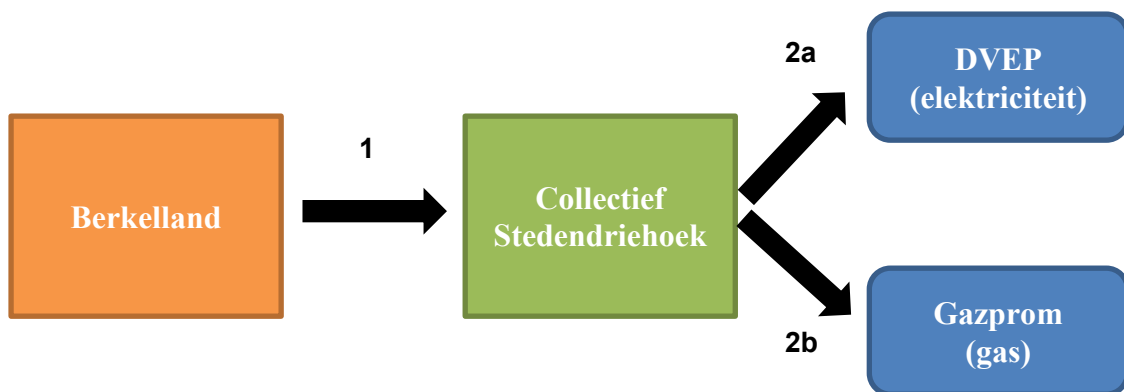
Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Inkoop duurzame energie; afhandeling motie M17-28

Vanaf 2012 kopen wij energie in via het Collectief Stedendriehoek

Het Collectief Stedendriehoek heeft via een nieuwe Europese aanbesteding (uitgevoerd in 2015/2016) energie ingekocht voor de jaren 2018 en 2019 met vier optiejaren. De contracten met de leveranciers lopen af op 31-12-2023.

Contracten die verband houden met de inkoop van energie:

1.

Berkelland heeft een mondelinge overeenkomst met het Collectief Stedendriehoek dat wij ons committeren aan de samenwerking voor de inkoop van energie (elektriciteit en gas). Dit contract eindigt op 31-12-2023 of zoveel eerder als het Collectief Stedendriehoek besluit de contracten met de energieleveranciers niet meer te verlengen (de opties niet meer te lichten). Als de meerderheid van het Collectief besluit dat het contract verlengd wordt, dan zijn de andere deelnemende gemeenten daaraan gehouden. Wij kunnen dit contract niet zonder financiële en juridische consequenties tussentijds opzeggen.

2a en 2b.

Het Collectief Stedendriehoek heeft via een Europese aanbesteding twee contracten afgesloten. 2a is het contract met DVEP voor de levering van elektriciteit, 2b is het contract met Gazprom voor de levering van gas.

De vaste looptijd van deze beide contracten is voor de jaren 2018 en 2019. Daarna is er de mogelijkheid om de contracten met vier keer één jaar te verlengen (2020 / 2021 / 2022 / 2023). Op 31-12-2023 lopen de contracten van rechtswege af en is verlenging niet meer mogelijk.

Energie wordt al ver van te voren ingekocht – cliken van prijzen

Elektriciteit en gas worden verhandeld op een groothandelsmarkt. Dit is een markt waar elektriciteit en gas in standaardblokken worden verhandeld voor levering in de toekomst. De prijs van een standaardblok op de groothandelsmarkt komt tot stand door de ontwikkeling van de kostprijsbepalende factoren voor de productie van elektriciteit en gas. De groothandelsprijs van elektriciteit wordt bepaald door de ontwikkeling van de prijs voor gas, kolen, olie en CO₂-emissierechten en door economische (vraag en aanbod), geopolitieke (oorlog, kernramp) en meteorologische (het weer) ontwikkelingen.

De groothandelsprijs van gas wordt bepaald door de ontwikkeling van de prijs van olie en kolen (als alternatief voor gas) en door economische (vraag en aanbod), geopolitieke (oorlog, kernramp) en meteorologische (het weer) ontwikkelingen.

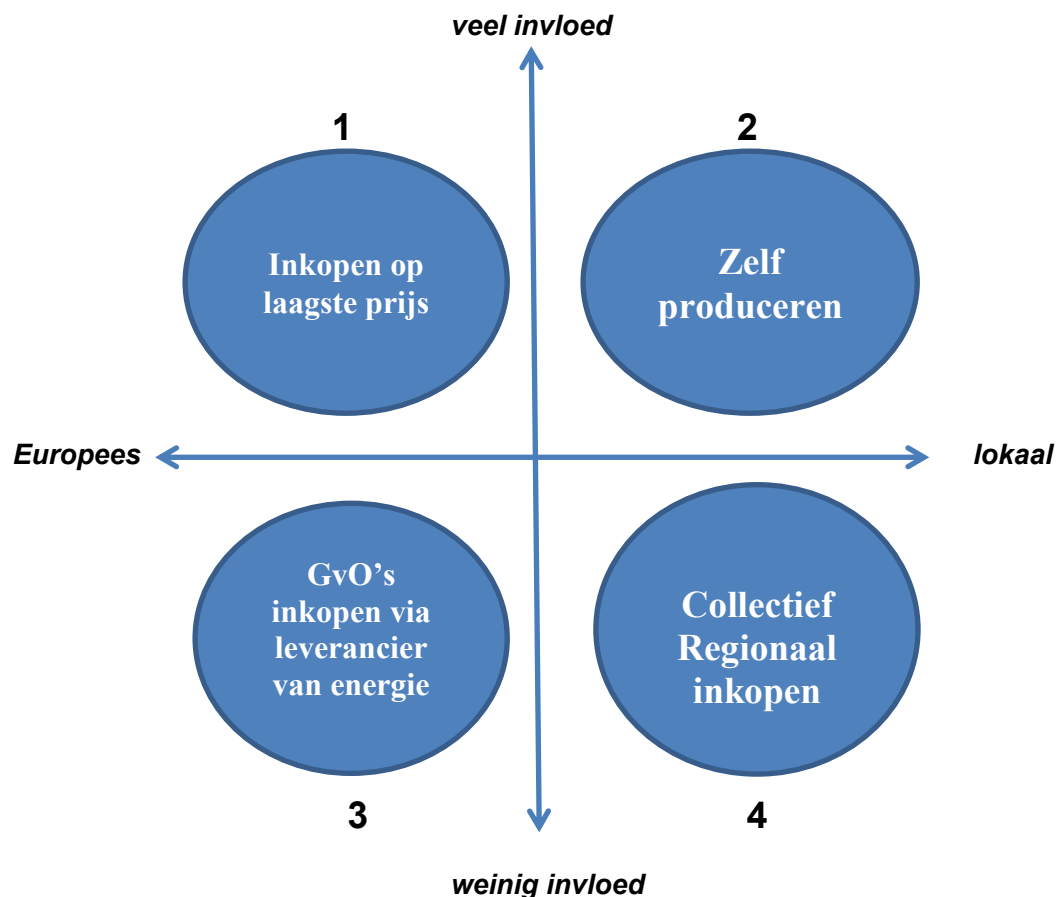
Een werkgroep binnen het Collectief Stedendriehoek, geadviseerd door een gespecialiseerd bedrijf (Wattanders), houdt de prijsontwikkelingen op de markt in de gaten. Deze werkgroep bepaalt wanneer er geclickt wordt. Clicken houdt in dat we de prijs vastleggen. Dit gebeurt via een van te voren door de werkgroep vastgestelde inkoopstrategie. In deze inkoopstrategie is vastgelegd dat de inkoop wordt uitgevoerd in tien stappen (clickmomenten) verspreid over 3 jaar voorafgaand aan een bepaald kalenderjaar. Op die manier wordt het prijsrisico voor de deelnemende gemeentes zoveel mogelijk gespreid. Dit is gebruikelijk in de markt.

Om uitvoering te kunnen geven aan deze inkoopstrategie is het noodzakelijk om tijdig optiejaars te lichten. Conform de Europese aanbesteding geschiedt het lichten van een optiejaar collectief. In 2017 is het optiejaar 2020 gelicht en begin 2018 hebben we het optiejaar 2021 gelicht. Voor deze jaren is inmiddels ook al een deel van het totale volume ingekocht.

Door het lichten van een optiejaar en het clicken van deelvolumes, verplichten we ons ook om de energie af te nemen. Per optiejaar ontvangen we van de energieleverancier een addendum op de overeenkomst dat we moeten ondertekenen. De opslag van de leverancier is daarmee vastgelegd en ook de hoeveelheid is, binnen een bandbreedte van plus of min 10% vastgelegd. Deze bandbreedte geldt voor het Collectief en niet per individuele gemeente. Dit biedt veel flexibiliteit voor de individuele gemeentes bij meer- of minder afname in een bepaald kalenderjaar.

Uitwerking van kaders voor de inkoop Garanties van Oorsprong

Om alvast een beeld te geven van de uitwerking van de door u gestelde kaders in scenario's, hieronder de globale schets van de scenario's:

De kaders zijn schematisch in bovenstaand overzicht weergegeven.

Als we inkopen op **laagste prijs (1)**, dan hebben we veel invloed op wat we inkopen, maar dat houdt wel in dat het goedkope Europese GvO's worden. De regionale en nationale GvO's zijn momenteel een factor drie duurder dan de Europese varianten.

Het zou dan ideaal zijn om **zelf energie te produceren (2)**. In de presentatie op 4 oktober over de inkoop van duurzame energie is hier kort aandacht aan besteed. Het komt erop neer dat als de gemeente gronden beschikbaar heeft, zij deze uit kan geven aan projectontwikkelaars die via wind- of zonneparken energie produceren. Wij kunnen bij de verkoop of het beschikbaar stellen van deze gronden eisen dat de opgewekte energie en GvO's beschikbaar zijn voor Berkelland. U zult hier in de (nabije) toekomst verder over worden geïnformeerd door onze duurzaamheidscoördinatoren.

Een derde keus is om direct groene energie in te kopen bij een energieleverancier. We splitsen dan niet de aanschaf van energie en GvO's, maar vragen aan de energieleverancier om de benodigde energie en GvO's te leveren. De GvO's **worden ingekocht door de leverancier van energie (3)**. We kunnen dan eisen stellen aan de herkomst van de GvO's, maar door de grote vraag naar in Nederland duurzaam opgewekte energie en het beperkte aanbod is er een grote kans dat het aantal inschrijvers op een aanbesteding klein is en de kosten voor de GvO's heel hoog zijn.

Je kunt energie **collectief inkopen (4)**, samen met andere overheden. Daarbij ben je altijd afhankelijk van de andere deelnemers in het collectief. De invloed is dus klein(er), maar omdat we samenwerken met andere overheden uit onze regio, hebben we wel hetzelfde doel: zoveel mogelijk lokaal/regionaal.

Effect van de kaders in deze notitie

Vanuit de kaders in dit voorstel kiest u ervoor om zoveel mogelijk invloed uit te kunnen oefenen op de inkoop van GVO's en zo lokaal mogelijk in te kopen. Scenario 2 en 4 kunnen met die kaders als serieuze optie worden gezien. In de uitwerking zullen wij die scenario's of combinaties van die scenario's verder uitwerken en kijken hoe we daarbinnen zo efficiënt mogelijk kunnen inkopen.